

2. Билык Е.В. Размножение древесных растений стеблевыми черенками и прививкой: Наук.думка, 1993. 90 с.
3. Лаврик П. И., Рыбицкий Н. А., Гаврилов И. С. Прививка и перепрививка плодовых деревьев: Настольная книга садовода: Лениздат 1972.
4. URL: <https://forestry.com.ua/vykorystannya-shheplennya-dlya-rozmnzhennya-sortiv-lisovyh-derevnyh-roslyn>

Пономарчук А. П., студентка 4 курсу, група АГ-181
Науковий керівник: Тимошенко О. П., к.с.-г.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка», timosh_alena@ukr.net

ПІДГОТОВКА ВІНОГРАДНИКУ ДО ЗИМІВЛІ

Сьогодні виноградники зазнають шаленої популярності у світі, а площі під виноградниками з кожним роком збільшуються, що свідчить про високий попит та рентабельність культури. Ягоди винограду реалізують як в свіжому вигляді, так і в переробленому (ізіом, вино, соки, компоти, винний оцет, компоти, маринади, та ін.).

Вирощування виноградників – дуже важкий та копіткий процес, адже не всі рослини здатні вдало перезимувати в умовах клімату України. Для вирішення даного питання плантатори та садівники значну увагу приділяють підготовці посадок до перезимівлі, адже якість такого заходу – запорука майбутніх урожаїв.

Під час морозів молоді кущі можуть зазнати таких уражень [1]:

- загибель однолітнього приросту винограду та багаторічних рукавів;
- загибель надземної частини винограду, коли коренева система не страждає від морозів і залишається життєздатною;
- загибель основних плодкових бруньок, що приведе до розвитку нових пагонів, але ніяк не цвітіння;
- ушкодження, які приводять до загибелі не тільки надземної частини, але й усієї кореневої системи.

Мороз швидко ушкоджує молоду лозу, здерев'янілі гілки й кореневу систему, якщо не підготувати кущ до зими. Уникнути подібних наслідків обмороження винограду можна, якщо заздалегідь продумати посадку морозостійкого винограду, але завжди є сенс поборотися й за кущі, які не здатні самостійно пережити сильні морози.

Дуже важливий для перезимівлі фактор – стан самого кущика. В зиму виноградник повинен входити здоровим, адже різноманітні патогени здатні значно послаблювати його. Виноград слід правильно обрізати перед зимівлею, видаливши з куща уражені хворобами чи шкідниками пагони. Після обрізки необхідно обробити лозу фунгіцидами. Часто фахівці радять провести обробку куща з обприскувача із застосуванням розчину мідного чи залізного купоросу в 3-5% [2].

Не варто забувати про удобрення винограду в період його вегетації, адже ті речовини, які будуть накопичені в деревині і стеблах допоможуть пережити морози та сприятимуть пробудженню листя навесні. З середини літа варто припинити внесення азотовмісних препаратів. Для кращого формування деревини необхідно з серпня забезпечити кущ достатньою кількістю калійних добрив. Рекомендується поливати культуру рідиною, в яку додали порошок деревного попелу [3].

Укриття винограднику – кінцевий етап підготовки кущів до перезимівлі. Укривати культуру необхідно з урахуванням клімату регіону вирощування. Утеплювати коріння рослини потрібно, як тільки прийшли перші холодні та морозні ночі. У деяких регіонах – це вересень, в інших – жовтень, а в третіх – листопад.

Коренева система винограду дуже чутлива до морозу. Необхідно врахувати, що лоза має загартуватися, для цього вона повинна пережити перші заморозки. Коли температура

знизиться від п'яти до восьми градусів морозу, винограднику необхідно дати три-п'ять днів постояти і тільки потім займатися його укриттям. Досвідчені виноградарі радять розпочинати укривні заходи відразу ж, як тільки з дерев спаде все листя.

Є два способи укриття культури – сухий та звичайний.

1. Стебла відокремити від мульчі за допомогою агроволокна, і лише потім накрити укривним матеріалом.
2. Мульчуючий матеріал висипається безпосередньо на стебла/лозу.

Перший варіант застосовується в регіонах, де зима досить сувора, із сильними та холодними вітрами. Другий – де зими із великою кількістю снігу.

Земляне укриття. Матеріал - земля/дерновина. Щойно прийшли заморозки, треба прикрити лозу земельним шаром, заввишки не менше десяти сантиметрів. Через три-чотири тижні потрібно знову насипати такий самий шар. Ґрунт для такого укриття має бути добре просушеним.

Укриття соломою застосовують, коли тільки ударять перші морози. Для цього способу лозу укладають на дощечки і зверху покривають соломою. Шар має бути близько двадцяти сантиметрів. Через два-три тижні зверху докладають ще двадцятисантиметровий шар соломи. Щоб не знесло вітром її необхідно закріпити. Також, при укритті таким методом варто потурбуватись про гризунів.

Агроволокно підходить для теплих кліматичних зон, якщо місцевість із холодними зимами, то краще використовувати разом з мульчею. Для укриття винограду санбондом підійдуть три варіанти:

- безпосередньо на опорі/шпалері;
- нагнути лозу до ґрунту, попередньо їх обгорнувши;
- укрити лозу соломою, опалим листям, а вже зверху агроволокном.

Лапник – чудовий матеріал для укриття. Необхідно лише покласти шар (30-40 сантиметрів) ялинових або соснових гілок на виноград. Можна використовувати в тандемі з агроволокном для посилення ізоляції холодного повітря. Перевагою такого укриття є те, що з його допомогою кущ менше або зовсім не уражається грибковими інфекціями, відсутність гризунів та гарна циркуляція повітря [4].

Підсумовуючи все вище згадане, можна зробити висновок, що виноград повинен зимувати чистим, продезінфікованим, загартованим, обрізаним, нагодованим і вкритим. Обрізка та укриття винограду під зиму – це не примха професійних садівників, а вимушена процедура для захисту рослини від морозів. Підготовка винограду до зими – дуже складний і важливий процес, але якщо дотримуватись всіх правил і вимог, ми зможемо зберегти кущі та отримати подальші врожаї солодких ягід.

Перелік посилань

1. Як підготувати виноградник до зими. *Ваш порадник*: Веб-сайт. URL: <https://poradnyk.com.ua/sad-gorod/561-kilka-porad-yak-pidgotuvaty-vynogradnyk-do-zymu.html> (дата звернення 26.11.2021)
2. Як підготувати виноград до зими правильно. *DachaDecor.com.ua*: Веб-сайт. URL: <http://dachadecor.com.ua/posadka-i-uchod/kak-podgotovit-vinograd-k-zime-pravilno.htm> (дата звернення 29.11.2021)
3. Підготовка винограду до зими: Обрізка і укриття виноградної лози. *xpert.com.ua*: Веб-сайт. URL: <https://www.xpert.com.ua/pidhotovka-vynohradu-do-zymu.html> (дата звернення 29.11.2021)
4. Як укрити виноградник на зиму. *Світ рослин*: Веб-сайт. URL: <https://svitroslyn.ua/articles/kak-ukryt-vinograd-na-zimu-9-effektivnykh-sposobov-.html> (дата звернення 01.12.2021)